

Eerste Workshop Toegepaste Fytopathologie goed bezocht

Diederik Smilde¹ en Clemens Stolk²

¹ Naktuinbouw, Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen; e-mail: d.smilde@naktuinbouw.nl

² Plantum NL, Postbus 462, 2800 AL Gouda; e-mail: c.stolk@plantum.nl

Op 7 november 2007 organiseerden Plantum NL en Naktuinbouw de 'Eerste Workshop Toegepaste Fytopathologie'. Deze bijeenkomst vloeit voort uit een gezamenlijke pathogenencollectie van een tiental groentezaadbedrijven en Naktuinbouw. Gezien de opkomst en de reacties van de deelnemers krijgt de workshop een vervolg in 2008.

Inleiding

Veredelingsbedrijven willen kunnen beschikken over inoculum van diverse plantenziekten. Zij hebben dit nodig om resistente plantenrassen te selecteren. Resistenties tegen ziekten en plagen zijn niet alleen eigenschappen waar telers om vragen, maar kunnen tevens worden gebruikt als onderscheidend kenmerk waarmee een ras kan worden geregistreerd door Naktuinbouw. Hiervoor is het van belang dat bedrijven en de registratieautoriteiten met vergelijkbaar en goed gedefinieerd inoculum kunnen werken.

Pathogenencollectie

Sinds enkele jaren is er een samenwerking tussen Naktuinbouw en tien groentezaadbedrijven, verenigd in Plantum NL, rond een gezamenlijke pathogenencollectie. Het primaire doel van de collectie is verzekering van de beschikbaarheid van goed inoculum voor de deelnemende bedrijven. Daarnaast wordt gewerkt aan sectorbrede consensus over de definiëring van isolaten die in de regelgeving kunnen worden opgenomen.

Vanuit de bedrijven is de wens geuit om rond deze collectie een workshop te organiseren waarin praktische fytopathologen van bedrijven, kennisinstellingen en autoriteiten elkaar kunnen ontmoeten. Een workshop die aan deze wens tegemoet komt is voor het eerst georganiseerd op 7 november 2007. Het thema van de workshop was 'Ervaringen met de opslag en bewaring van pathogenen'. De workshop trok ruim vijftig

deelnemers uit Nederland en België. Het merendeel van de bezoekers was afkomstig uit het bedrijfsleven.

Lezingen

Naktuinbouw verzorgde de eerste lezing waarin de lijst van 72 isolaten uit de pathogenencollectie werd gepresenteerd. Deze isolaten worden in stand gehouden door de bedrijven die deelnemen in de gezamenlijke pathogenencollectie. Naktuinbouw beheert van elk van deze pathogenen een backup, veelal bij -80°C. Bij veel pathogenen is opslag bij -80°C tamelijk probleemloos. Sommige obligate parasieten zijn echter beperkt houdbaar. Dit knelpunt zou moeten worden aangepakt door gericht onderzoek. De spreker deed een oproep om ook negatieve resultaten rond opslag en bewaring van pathogenen te publiceren. Nu is vaak niet goed bekend welke methoden al eens geprobeerd zijn en niet bleken te werken. Dit belemmert verder onderzoek aan deze pathogenen.

Naast Naktuinbouw gaven ook Rijk Zwaan, Syngenta Seeds en HZPC Research een kijkje in de keuken. Iedere goede methode heeft ook risico's, vandaar dat gezocht wordt naar adequate risicospreiding, door opslag op verschillende manieren en verschillende locaties en soms in een samenwerkingsverband. Samenwerking blijkt alleen goed te werken als er een sterk besef is van een gemeenschappelijke vijand, en wanneer samenwerkende bedrijven goed afbakenen op welk gebied ze samenwerken en op welk gebied niet.

Dit laatste werd geïllustreerd door het voorbeeld van de International Bremia Evaluation Board (IBEB). Dit is een Europees samenwerkingsverband van slaveredelaars die hun bedrijfsgegevens over de fysio-ontwikkeling van *Bremia lactucae* met elkaar delen. Deze samenwerking is in feite één van de voorlopers geweest van de huidige gezamenlijke pathogenencollectie. Op

ARTIKEL

Deelnemers aan de Workshop Toegepaste Fytopathologie.

andere terreinen hebben concurrentieoverwe-
gingen echter meer de overhand, zodat niet alle
kennis over opslag en bewaring van pathogenen
met elkaar gedeeld kan worden.

Het Centraalbureau voor de Schimmelcultu-
res (CBS) gaf een toelichting op hun collectie
van reïnculturen van bijna 50.000 filamenteuze
schimmels en enkele duizenden gisten, bacte-
riën en plasmiden. In principe slaat het CBS alle
cultures op met twee gevalideerde methoden.
Meestal is dit middels vriesdrogen en in (de
gasfase van) vloeibaar stikstof. Het CBS heeft
geen of weinig aandacht voor obligate parasieten
omdat deze niet in reïncultuur kunnen worden
onderzocht. Ook kan het CBS geen garanties
geven omtrent pathogeniteit. Voor de zaadbe-
drijven zijn dit juist belangrijke zaken.

Tot slot was diergaarde Artis uitgenodigd om
de plannen voor een nieuwe Microzoo te pre-

senteren. Artis wil micro-organismen zichtbaar
maken voor een breed publiek en verpakken in
een mooi verhaal of beeld. Deelnemers kregen
als het ware een kijkje over de schutting. Ook
omgekeerd ging er voor Artis een wereld open.

Vervolg

In de afsluitende discussie kwam naar voren
dat er waarschijnlijk meer mogelijkheden zijn
voor samenwerking tussen Naktuinbouw en het
CBS. Deze zullen nader worden onderzocht.
Verder werd opgemerkt dat bij een herhaling van
de workshop meer gelegenheid moet worden
geboden voor interactie in kleine groepen, zodat
het workshopkarakter beter tot uiting komt. Het
merendeel van de bezoekers liet middels een
ingevuld evaluatieformulier blijken dat de bij-
eenkomst in ieder geval een vervolg mag krijgen
in 2008.